

РІШЕННЯ

щодо присудження наукового ступеня доктора наук

Спеціалізована вчена рада з присудження наукового ступеня доктора наук Д 41.053.01 Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, прийняла рішення щодо присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук Чекан Оксані Іванівні на підставі прилюдного захисту дисертації «Теоретико-методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації» у вигляді рукопису за спеціальностями 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова) та 13.00.03 – корекційна педагогіка

«05» лютого 2026 року, протокол № 5.

Чекан Оксана Іванівна 1988 року народження, громадянка України освіта вища: закінчила у 2010 році за спеціальністю «Початкове навчання», спеціалізація «Користувач комп'ютерної техніки в системі освіти»; у 2012 році закінчила Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України за спеціальністю «Педагогіка вищої школи»; у 2020 році закінчила магістратуру Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» зі спеціальності «Спеціальна освіта».

Кандидат педагогічних наук з 2014 р. Доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Мукачівського державного університету з 2018 р.

Працює доцентом кафедри дошкільної та спеціальної освіти Мукачівського державного університету, МОН України, м. Мукачеве з 2018 р. до теперішнього часу.

Докторська дисертація виконана в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки України.

Рекомендовано до захисту 22 грудня 2025 року.

Здобувач має 57 наукових праць, із них – 23 статей у фахових виданнях України, 6 монографій (5 колективних), 2 статті у журналі, що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science, 3 статті у журналі, що індексується у міжнародній наукометричній базі Index Scopus, 2 статті – у наукових періодичних виданнях інших країн (Ченстохов, Польща), 13 – апробаційного характеру, 7 – навчально-методичних посібників, 1 програма розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації (комп'ютерна програма «МовоГрай»), 1 свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір (КП «МовоГрай»)..

Офіційні опоненти:

Караман Станіслав Олександрович, доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання (українська мова), професор, Київський університет імені Бориса Грінченка, професор кафедри української мови, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.2.1. « Наукові дослідження розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку за нормативними показниками» дисертантка характеризує внесок учених (А.Богуш, Т.Садової, Т.Котик, Н.Гавриш, К.Крутій, Л.Березовської, Н.Луцан, О.Трифонові та ін.) у розбудову сучасної української дошкільної лінгводидактики з проблеми розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку. Однак у роботі не подано визначення змісту поняття «нормативні показники». Тому під час публічного захисту рекомендовано почути від Оксани Іванівни Чекан її пояснення змістового контексту словосполучення «нормативні показники».

2. Як дискусійне розглядаємо однакове формулювання назв розділу 2 «Методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації» з розділом 2.1. «Методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра». Очевидно,

більш доцільно було б подати назву підрозділу 2.1. у формулюванні: «Сучасні підходи та специфічні принципи розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку», оскільки в підрозділі (2.1.) розкрито діяльнісний та особистісно зорієнтований підходи до розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра, а також виокремлено й обґрунтовано специфічні принципи організації педагогічного процесу та діяльності його учасників у роботі з дітьми з розладами аутистичного спектра.

3. Наступне зауваження стосується необхідності осмисленої конкретизації й пояснення змісту таких термінних понять, як «цифровізація», «засоби цифровізації», «цифрові інструменти», ґрунтовно проаналізованих у третьому розділі дисертаційної роботи «Цифровізація як засіб розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра», оскільки виявлено некоректне використання поняття «цифровізація» у формулюванні назви розділу дисертації. Хотілось би почути в чому відмінність між поняттями «цифровізація» та «засоби цифровізації».

4. Дискусійним, із нашого погляду, є загальний обсяг дисертації (895 сторінок друкованого тексту, основний зміст викладено на 640 сторінках), який, на нашу думку, завищений. Щоправда, в нормативних документах МОН України немає жорстко фіксованого обсягу докторської дисертації, проте він зазвичай становить до 400 сторінок залежно від галузі (гуманітарні – більше), якщо дві спеціальності, тоді кількість сторінок визначається освітньо-науковою програмою закладу вищої освіти). Хотілось би з'ясувати чинну норму щодо обсягу докторської дисертації в державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

5. Загалом текст дисертації оформлено відповідно до вимог наукового стилю з дотриманням сучасних граматичних норм, щоправда, трапляються окремі мовні та технічні огріхи (дисертаційне дослідження, замість правильного дисертаційна робота (праця), с. 208; згідно аналізу, замість правильного згідно з аналізом, с. 27; згідно психологічного словника, замість правильного згідно з

психологічним словником, (за психологічним словником), с. 222; феномена, замість правильного феномену (на позначення назви неістоти), с. 64; у вітчизняній педагогічній науці, замість правильного в українській педагогічній науці, с. 87; українська держава, замість правильного Українська держава, с. 107; дозволяє дійти висновку, замість правильного дає змогу дійти висновку, (дійти висновку), с. 101; знайомство з текстами, замість правильного ознайомлення з текстами, с. 104).

Тарасун Валентина Володимирівна, доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка, професор кафедри логопедії та логопсихології, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, професор кафедри логопедії та логопсихології, дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У розробленій концепції розвитку зв'язного мовлення дітей з аутизмом авторка визначає технологічний складник як один із провідних у структурі інклюзивного процесу з використанням засобів цифровізації. Однак у практичній частині роботи (опис формувального етапу) основна увага здобувачки приділена особистісно зорієнтованому і діяльнісному аспектам процесу корекції розвитку. На нашу думку, потрібно було б значно детальніше висвітлити, яким чином зміст корекційно-розвивального процесу наповнювався цифровими засобами із залученням відповідного інтерактивного ігрового матеріалу, доступного дитині з аутизмом. Водночас чітко розкрити, які засоби цифровізації, застосовані в інклюзивному середовищі, виявилися найбільш результативними для засвоєння понять даною категорією дітей і розвитку в них у доступній і цікавій формі мовленнєво-комунікативних навичок.

2. Важливо підкреслити, що критерії та показники оцінювання рівнів сформованості зв'язного мовлення в дітей з аутизмом недостатньо логічно виводяться із запропонованої авторкою його структури, а рівні сформованості не є чітко диференційованими й доцільними. Було б доречно кількісні та якісні результати, отримані в ході експерименту, послідовно

інтерпретувати за результатами порівняльної динаміки формувального та констатувального експериментів. Тому висновки по констатувальному експерименту не завжди логічно виводяться з відповідних теоретичних положень або результатів експериментальної перевірки і мають дещо декларативний, недостатньо уточнений характер в кількісному відношенні.

3. Важливо було б на етапі констатувального експерименту визначити в дітей з аутизмом стан сформованості таких структурних складових зв'язного мовлення, як діалог, монолог, особливості мовленнєвих вмінь вступати, підтримувати та завершувати спілкування. Разом з тим, необхідно було схарактеризувати таку специфічну для даної категорії дітей складову мовленнєвого розвитку, як невербальні навички (погляд, міміка, жести, пози тощо). Отримані дані дозволили б чіткіше окреслити межі застосування запропонованих корекційно-розвивальних методик.

4. У дисертаційному дослідженні уточнення потребує докладний опис ролі дорослого (вихователя, асистента, батьків дитини) в процесі розвитку зв'язного мовлення дитини з використанням цифрових ресурсів. У першу чергу, це стосується методики надання дитині дозованої педагогічної допомоги. Водночас необхідним є встановлення, за якими індикаторами педагог має фіксувати прогрес, досягнутий дитиною, щоб мінімізувати ризик «підміни» мовленнєвої активності дитини мовленнєвими і невербальними діями дорослого. Важливим при цьому було б розкриття механізму координації корекційно-розвивальної роботи в групі педагога, асистента та батьків дитини з аутизмом.

5. Водночас недостатньо вмотивовано, чому в професійну групу спеціалістів для корекції розвитку зв'язного мовлення з використанням цифрових засобів активно не включені логопеди, які працюють в базових експериментальних установах з дітьми з аутизмом? При цьому зацентруємо, що за даними констатувального експерименту корекційно спрямованого логопедичного супроводу потребували діти як експериментальної, так і контрольної групи.

6. Авторкою дисертації на науково-теоретичному рівні достатньо розроблено зміст складових Програми поетапного методичного забезпечення процесу розвитку зв'язного мовлення дитини з РАС в інклюзивному середовищі. Разом з тим, варто було б виявити загальні і специфічні труднощі організації дітей з аутизмом в інклюзивному середовищі на всіх етапах процесу корекції їхнього комунікативно-мовленнєвого розвитку засобами цифровізації з подальшим здійсненням систематизації і типізації встановлених труднощів. У даному разі також важливим було б своєчасне педагогічне втручання з приводу проблемної поведінки дитини з аутизмом, що може не тільки мінімізувати потенційний негативний ефект їхніх дій на соціальне функціонування дитини, але й полегшити процес її пристосування в інклюзивній групі дітей та в сім'ї.

Ковшар Олена Вікторівна, доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.08 – дошкільна педагогіка, професор кафедри дошкільної освіти, Криворізький державний педагогічний університет, завідувач кафедри дошкільної освіти, дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У першому розділі с.211 авторка характеризує «Інклюзивне навчання» як організаційні аспекти роботи інклюзивної групи в сучасному ЗДО, що вважаємо не охоплює всі неглибокі складові даного явища, а визначення.

2. Звертаємо увагу на деякі неточності, допущені в дослідженні: авторкою влучно проаналізовано програмове забезпечення освітнього процесу закладів дошкільної освіти, але комплексні освітні програми «Українське дошкілля», «Дитина», «Світ дитинства» названі варіативними (с. 109, 149), програма «Мовленнєвий компонент дошкільної освіти» не є чинною.

3. Вважаємо, що було б доцільно в параграф 2.2. «Ігрова діяльність підґрунтя розвитку зв'язного мовлення дітей з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації» включити опис освітнього напрямку «Гра дитини» БКДО - опис ігрової компетентності дошкільників, сформованість

знань та навичок в ігровій діяльності відповідно вимог Державного стандарту дошкільної освіти.

4. Потребує пояснення у дисертаційному дослідженні назва посади «асистентка виховательки», хоч в «Національному класифікаторі професій ДК 003: 2010» за номером 3330 є професія «асистент вихователя закладу дошкільної освіти».

На докторську дисертацію та реферат надійшли відгуки:

1) від доктора педагогічних наук, професора, в.о. завідувача кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Наталії Миколаївни Коляди. Відгук позитивний. Зауважень немає;

2) від кафедри початкової і спеціальної освіти факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, підписаний доктором педагогічних наук, професором Юлією Михайлівною Шевченко, завідувачем кафедри початкової і спеціальної освіти Світланою Миколаївною Дубягою. Відгук позитивний. Є зауваження: «щодо доцільності розширення інформації про інтеграцію комп'ютерної програми «МовоГрай» у реальний освітній процес з урахуванням співпраці педагогів, асистентів вихователя та батьків, а також специфіки її адаптації до рівня мовленнєвого розвитку дітей із РАС»;

3) від навчально-методичної ради Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», підготовлений і підписаний директором, доктором педагогічних наук, професором Зоєю Михайлівною Крамською (протокол № 6 від 16 січня 2026 р.). Відгук позитивний. Є зауваження: «У рефераті дещо недостатньо деталізовано алгоритм взаємодії цифрових ресурсів із традиційними методиками корекційно-розвивального навчання. Було б доцільно подати чіткіший опис інтеграції цифрових інструментів із

технологіями логопедичної та психолого-педагогічної підтримки, що підвищило б інструментальну цінність моделі для практиків»;

4) від доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» Тетяни Костянтинівни Андрющенко. Відгук позитивний. Зауважень немає;

5) від кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, підготовлений і підписаний завідувачем кафедри, доктором педагогічних наук, професором Ларисою Володимирівною Зданевич (протокол № 6 від 19 січня 2026 року). Відгук позитивний. Є зауваження: «Щодо безперечних переваг дослідження, у межах реферату вартим було б конкретизування механізмів психолого-педагогічної діагностики рівнів сформованості зв'язного мовлення дітей із РАС»;

6) від доктора педагогічних наук, професора кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки Наталії Василівни Гавриш. Відгук позитивний. Є зауваження: «У межах реферату не акцентовано увагу на тому, чи були залучені до формувального етапу експериментального дослідження діти з типовим розвитком, які відвідують інклюзивні групи ЗДО. Конкретизація відповідного аспекту дозволила б глибше розкрити особливості педагогічної взаємодії та уточнити умови реалізації моделі розвитку зв'язного мовлення в природному соціальному середовищі, характерному для сучасних закладів дошкільної освіти»;

7) від кафедри педагогіки та психології Приватної установи «Заклад вищої освіти Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут "Бейт-Хана"», підписаний завідувачем кафедри, Станіславом Володимировичем Сапожниковим та ректором університету, Рімою Семенівною Ароною (протокол № 5 від 20 січня 2026 року). Відгук позитивний. Є зауваження:

«щодо доцільності більш детального висвітлення механізмів валідації ефективності цифрових засобів, зокрема комп'ютерної програми «МовоГрай», у межах формувального етапу експериментального дослідження»:

8) від кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, підготовлений і підписаний завідувачем кафедри, доктором педагогічних наук, професором Оксаною Володимирівною Боряк (протокол № 7 від 21 січня 2026 року). Відгук позитивний. Зауважень немає;

9) від доктора педагогічних наук, професора Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Тетяни Володимирівни Окольнічої. Відгук позитивний. Є зауваження: «щодо потреби уточнення логіки реалізації розробленої моделі розвитку зв'язного мовлення дітей із розладами аутистичного спектра на формувальному етапі експерименту»;

10) від кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II, підготовлений і підписаний завідувачем кафедри, доктором педагогічних наук, професором Оленою Анатоліївною Бідою (протокол № 7 від 29 січня 2026 р.). Відгук позитивний. Зауважень немає.

У дискусії взяли участь члени спеціалізованої вченої ради:

1. Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.02.

Є побажання: включити до програми завдання, що передбачають використання англійської мови.

2. Кічук Н. В., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.04.

Зауважень немає.

3. Линенко А. Ф., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.04.

Зауважень немає.

4. Савінова Н. В., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.03.

Зауважень немає.

5. Форостян О. І., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.03.

Зауважень немає.

6. Пахомова Н. Г., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.03.

Є побажання: розробити методичні рекомендації для батьків і фахівців.

7. Луцан Н. І., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.02.

Зауважень немає.

8. Лесіна Т. М., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.04.

Зауважень немає.

9. Листопад О. А., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.08.

Зауважень немає.

10. Соколова Г. Б., доктор психологічних наук, професор, 13.00.03.

Зауважень немає.

11. Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.04.

Є зауваження щодо необхідності урахування не тільки зовнішніх, а і внутрішніх чинників.

12. Березовська Л. І., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.08.

Зауважень немає.

10. Богуш А. М., доктор педагогічних наук, професор, 13.00.02.

Є побажання: розробити методичний посібник.

При проведенні таємного голосування виявилось, що із 23 членів докторської ради, які взяли участь у голосуванні (з них 11 докторів наук за профілем дисертації)

«За» 23 членів докторської ради ради;

«Проти» немає;

недійсних бюлетенів немає.

Висновок

спеціалізованої вченої ради Д 41.053.01 Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» про дисертацію Чекан Оксани Іванівни «Теоретико-методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації», подану до спеціалізованої вченої ради на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальностей 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова) та 13.00.03 – корекційна педагогіка

На підставі аналізу дисертаційного дослідження Чекан Оксани Іванівни «Теоретико-методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації», виступів опонентів – доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова), професора, професора кафедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка Карамана Станіслава Олександровича; доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка, професора, професора кафедри логопедії та логопсихології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова Тарасун Валентини Володимирівни; доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.08 – дошкільна педагогіка, професора, завідувача кафедри дошкільної освіти Криворізького державного педагогічного університету Ковшар Олени Вікторівни; відгуків про реферат дисертації та матеріалів прилюдного захисту дисертації спеціалізована вчена рада

ухвалила:

Дисертація Чекан Оксани Іванівни є самостійним завершеним дослідженням проблеми розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації.

Дисертаційне дослідження виконано в межах наукової теми кафедри теорії і методики дошкільної освіти «Освітні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти в сучасному освітньому просторі» (номер державної реєстрації 0124U000210) і кафедри педагогіки «Проектування професійного становлення майбутніх фахівців в умовах університетської освіти» (номер державної реєстрації 0120U002014), що входять до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Тему дисертаційної роботи затверджено (протокол № 16 від 29.05.2025 р.) та скориговано вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27.06.2025 р.).

Актуальність теми дослідження. Активні зміни, що відбуваються в освітньому просторі України, зумовлені процесами цифровізації, розвитком інклюзивної освіти та модернізацією системи дошкільного виховання, посилюють потребу в науково обґрунтованих підходах до розвитку дітей з особливими освітніми потребами. У цьому контексті особливого значення набуває проблема розвитку зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра, для яких мовленнєва діяльність є одним із найбільш уразливих аспектів психічного розвитку та визначальним чинником успішної комунікації, соціальної взаємодії й пізнавального становлення.

Найбільш суттєві результати дослідження: уперше розроблено й науково обґрунтовано концепцію розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра в інклюзивній групі ЗДО засобами цифровізації, що охоплює методологічний (особистісно зорієнтований і діяльнісний підходи), теоретичний (педагогічні умови, зміст

мовленнєвого розвитку), технологічний (модель та експериментальна методика) складники; визначено й обґрунтовано педагогічні умови розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації: спрямованість освітнього процесу інклюзивної групи ЗДО на розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації; наявність позитивної мотивації суб'єктів освітнього процесу щодо розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації; організація партнерської взаємодії вихователів, асистентів вихователів інклюзивної групи та батьків дітей із розладами аутистичного спектра засобами цифровізації.

Наукова новизна здобутих результатів: уперше схарактеризовано психолого-педагогічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра; розкрито сутність понять «зв'язне мовлення», «аутистичні розлади», «засоби цифровізації», «розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра»; схарактеризовано критерії (когнітивно-мовленнєвий, комунікативно-діяльнісний, емоційно-етичний) із відповідними показниками та рівні розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації (достатній, задовільний, низький та відсутність зв'язного мовлення); уточнено поняття: «цифровізація», «аутизм», «інклюзія», «мовленнєва діяльність», «інклюзивне навчання»; розроблено модель розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації (методологічний, методичний, результативний блоки). Подальшого розвитку набула теорія і методика розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації.

Практичне значення дослідження полягає в розробленні діагностувальної та експериментальної методик розвитку зв'язного мовлення

дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра в інклюзивній групі засобами цифровізації, авторської комп'ютерної програми «МовоГрай» як дидактичного інструменту педагогічної роботи з дітьми-аутистами. Розроблено освітню програму, що охоплює три тематичні розділи («Ознайомлення дітей із персональним комп'ютером, планшетом, ноутбуком, смартфоном та айфоном», «Засоби цифровізації у дії», «Розвиток зв'язного мовлення засобом комп'ютерної програми «МовоГрай»). До кожного з розділів подано тематику занять, освітні завдання, методи та прийоми розвитку зв'язного мовлення, опорну лексику, матеріали до занять, цифрові засоби супроводу. Програму адаптовано до особливостей сприймання, пізнавальної активності та комунікативних можливостей дітей із розладами аутистичного спектра, що забезпечує поетапний розвиток у них мовленнєвих умінь засобами ігрових форм роботи, цифрових вправ, мультимедійних сценаріїв, що стимулювали позитивну мотивацію мовленнєвого самовираження, знижували рівень тривожності під час мовленнєвої взаємодії, активізації діалогічного та монологічного мовлення. Підготовлено методичні рекомендації до використання комп'ютерної програми «МовоГрай» у педагогічній практиці.

Апробацію матеріалів дослідження здійснено на 8 міжнародних наукових і науково-методичних конференціях, 5 всеукраїнських науково-практичних конференціях, 1 всеукраїнському методичному семінарі, 1 онлайн-конференції, 1 навчальному вебінарі; висвітлено у 57 наукових працях, із них – 23 статті у фахових виданнях України, 6 монографій (5 колективних), 2 статті у журналі, що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science, 3 статті у журналі, що індексується у міжнародній наукометричній базі Index Scopus, 2 статті – у наукових періодичних виданнях інших країн (Ченстохова, Польща), 13 – апробаційного характеру, 7 – навчально-методичних посібників, 1 програма розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації (комп'ютерна програма

«МовоГрай»), 1 свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір (КП «МовоГрай»).

Спеціалізована вчена рада рекомендує експериментальний матеріал дослідження використовувати в інклюзивних групах ЗДО; спеціальними педагогами, асистентами вихователів для індивідуальної та групової мовленнєвої підтримки; у процесі фахової підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» галузі знань А Освіта; для розроблення освітніх програм із формування спеціальних компетентностей, забезпечення ефективної педагогічної практики, створення навчально-методичних посібників та рекомендацій для здобувачів освіти за спеціальностями А 2 Дошкільна освіта і А 6 Спеціальна освіта; оновленні змісту навчально-методичних комплексів і практико-зорієнтованих завдань у професійно-педагогічній підготовці; у системі післядипломної педагогічної освіти для підвищення кваліфікації педагогічних працівників інклюзивних груп закладів дошкільної освіти.

Спеціалізована вчена рада вважає, що дисертація Чекан Оксани Іванівни «Теоретико-методологічні засади розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації» є завершеною самостійною науковою працею, виконаною особисто дисертантом у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить наукові положення і висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток теорії і методики розвитку зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами цифровізації.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (зі змінами).

На підставі результатів таємного голосування та прийнятого висновку докторська рада присуджує

Чекан Оксані Іванівні

науковий ступінь доктора педагогічних наук

зі спеціальностей 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова),

13.00.03 – корекційна педагогіка.

Головуючий на засіданні спеціалізованої
вченої ради з присудження наукового ступеня
доктора наук Д 41.053.01

Алла БОГУШ

Учений секретар спеціалізованої
вченої ради з присудження
наукового ступеня доктора наук
Д 41.053.01

Ірина КНЯЖЕВА

05 лютого 2026 року